

NORDRE LAND
KOMMUNE

Halvårsrapport 2016

Innhold

1. Innledning	3
1.1 Rådmannens innledning.....	3
1.2 Avvik på styringskort	3
1.3 Sykefravær.....	3
1.4 Økonomi	3
1.5 Internkontroll	5
2. Rapportering enhetene	6
2.1 Politisk styring	6
2.2 Sentraladministrasjonen	6
2.3 Næring.....	6
2.4 Kirkelige formål	7
2.5 Pensjonsformål.....	7
2.6 Dokka barneskole	7
2.7 Torpa barne- og ungdomsskole.....	8
2.8 Dokka ungdomsskole.....	9
2.9 Nordre Land læringscenter.....	9
2.10 Skoleskyss	10
2.11 Torpa barnehage	11
2.12 Dokka barnehage.....	11
2.13 Nordsinni barnehage	12
2.14 Generell barnehage- og skoleadministrasjon	13
2.15 Kulturskole.....	13
2.16 NAV/sosialtjenesten	13
2.17 Familie og helse	15
2.18 Tilrettelagte tjenester.....	17
2.19 Omsorg og Rehabilitering.....	18
2.20 Samhandlingsreformen	19
2.21 Teknisk drift og eiendom.....	19
2.22 Kultur	20
2.23 Plan og næring.....	21
2.24 Fellesinntekter og fellesutgifter	21
3. Investeringer	23

1. Innledning

1.1 Rådmannens innledning

Rådmannen legger med dette frem 3. kvartalsrapporten 2016. Som for tidligere år rapporteres det ikke på styringskort i kvartalsrapportene, da dette ville medført at rapportene hadde blitt betydelig større i omfang. For å kunne gi en kort og poengtert rapport kommenteres derfor kun avvik fra styringskortene i den verbale delen for den enkelte enhet. I tillegg rapporteres det på sykefravær og økonomi.

Når det gjelder enhetenes rapportering på økonomi, har enhetene i sine estimater tatt hensyn til de nye rammene, vedtatt av kommunestyret i sak 40/16.

1.2 Avvik på styringskort

Torpa barne- og ungdomsskole rapporterer om gjennomsnittlig 42,7 grunnskolepoeng for avgående 10. trinn. Dette er høyere en landsnittet på 41,1.

Det er i løpet av kvartalet jobbet med etterarbeid etter gjennomførte brukerundersøkelser ved alle tre barnehagene, der de foresatte er invitert til å komme med innspill på videre jobbing mot bedre måloppnåelse i tjenesten.

Omsorg og rehabilitering har gjennomført brukerundersøkelser innenfor sykehjemmet og hjemmetjenesten. Brukerundersøkelsene viser gjennomgående gode resultater.

1.3 Sykefravær

Sykefraværet i tredje kvartal i 2016 ligger på 6,2 %, og er nær identisk med samme periode i 2015 (6,1 %). Sykefraværet er fordelt med langtidsfravær på 4,6 % og korttidsfraværet på 1,6 %.

1.4 Økonomi

Kommunestyret vedtok i sak 40/16 nye rammer for enkelte enheter, etter at det i 1. kvartalsrapport ble varslet avvik i forhold til budsjettammer, og disse ligger til grunn for enhetenes videre økonomioppfølging.

Ved Nordre Land læringscenter, Sentraladministrasjonen, Plan og næring og Nordsinni barnehage er det uttrykt muligheter for å kunne styre mot et mindreforbruk, uten at det for enheten er spesifisert noen størrelse på et eventuelt resultat.

Torpa barne- og ungdomsskole melder om merforbruk innen tilrettelagt undervisning, og stipulerer dette i denne sammenheng til kr. 400.000,-. NAV/sosialtjenesten varsler også i denne kvartalsrapporten utfordringer rundt økonomisk sosialhjelp, og estimerer et merforbruk i størrelsesorden kr. 230.000,-.

Familie og helse fikk tilført kr. 2,0 mill til barnevernsadministrasjonen (innleie av ekstern bistand) og barnevernstiltak i sak 40/16. Prognose fra enhetens rapport nå ser ut til at enheten kan få et merforbruk på kr. 1,1 mill., hovedsakelig grunnet et merforbruk på legetjenesten (kommentert i 1. kvartalsrapporten) og ytterligere utgifter på barnevernstiltak. Utfordringene i barnevernstjenester dreier seg primært om tre forhold. Det ene er ytterligere merutgifter knyttet til barnevernstiltak, det andre er ressurser til to nye stillinger i barnevernsadministrasjonen, bevilget av kommunestyret i sak 48/16 og det tredje er arbeidet med å ta unna etterslepet av saker, slik at bla fristbrudd unngås. De to nyopprettede stillingene ble forutsatt finansiert innenfor enhetens ramme inklusiv tilleggsbevilgningen gikk i sak 40/16. Rådmannen tar forbehold om at enheten kan få en merforbruk grunnet dette, da tilleggsbevilgningen i sak 40/16 i utgangspunktet var begrunnet i andre forhold. Videre er det fortsatt et behov for noe innleie av saksbehandlerkompetanse, begrunnet i etterslepet av saker og dagens ressursituasjon med mange vakante stillinger.

Tilrettelagte tjenester varslet et merforbruk på ca. kr. 500.000,-. Dette forholdet er hovedsakelig knyttet til endringer i refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester for 2017, som påvirker kommunens inntekter for 2016 med tilbakevirkende kraft. Det er en økning av innslagspunkt på ca kr. 50.000,- som utgjør endringen.

Torpa barnehage har utfordringer med få barn i Lundhaug, og noe bruk av spesialpedagogiske tiltak, og vil få et mindre uspesifisert merforbruk.

Omsorg og rehabilitering er gitt mange utfordringer i forbindelse med økonomien i 2016. De har fått enkelte ikke budsjetterte merutgifter og betydelige innsparingskrav. Likevel merker rådmannen seg at enheten varsler budsjettbalanse for året. Også Teknisk drift og eiendom har foretatt endringer gjennom 2016, og enheten ser greit å kunne oppnå et godt økonomisk resultat for 2016.

Totalt sett (eksklusiv rådmannens forbehold i avsnittene ovenfor) kan enhetenes varslede netto merforbruk summeres til kr. 2,03 mill. For kommunenes fellesinntekter/fellesutgifter er nylig beregnet nytt prognoser for skatt og rammetilskudd, som følger av nye signaler om økning av det nasjonale skattenivået. Dette er foreløpig estimert til en merinntekt på nær kr. 2,0 mill. Det tas samtidig forbehold om at det innenfor kraftsalgområdet, pensjonsområdet,

eller andre fellesutgifter/fellesinntekter oppstår endringer i forutsetningene, som også vil kunne påvirke kommunens resultat.

1.5 Internkontroll

Internkontroll er et lederansvar, og er en nødvendig forutsetning for god styring. Effektiv internkontroll legger til rette for at tingene gjøres riktig første gang og bidrar således til kvalitet. Med effektiv internkontroll er organisasjonen bedre rustet mot de utfordringer som vil komme.

Internkontroll er en prosess som skal gi en rimelig sikkerhet for målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og etterlevelse av lover og regler i vår virksomhet. Eksempler på internkontrolltiltak kan være gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser), etablering tiltak med bakgrunn ROS-analyser, revidering av analyser, «stikkprøver» i forhold til rutiner/prosedyrer, lukke avvik m.m.

Intern rapportering til rådmannen tilsier at alle enheter, bortsett fra NAV, Kulturskole og Kultur, oppgir å ha jobbet med interkontroll i siste kvartal.

ROS-analyser er gjennomført siste kvartal i enhetene Familie og helse, Tilrettelagte tjenester og Teknisk drift og eiendom. De andre enhetene oppgir å ikke ha jobbet med ROS-analyser dette kvartalet.

Omsorg og rehabilitering oppgir å ha registrert 92 avvik, hvorav 0 av avvikene er alvorlige. 10 av avvikene er ikke lukket og alle disse skyldes alarmsystemet på Landmo. I enheten Tilrettelagte tjenester er det registrert 30 avvik, hvorav de aller fleste går på legemiddelavvik. Rådmannen vil følge opp enhetene med avvik videre.

2. Rapportering enhetene

2.1 Politisk styring

Budsjettområdet politisk styring har pr. 1. halvår et forbruk på 70,7 %. Enkelte råd og utvalg har større utgifter på slutten av året, grunnet utbetaling av godtgjørelser for verv. Videre inneholder budsjettområdet utgifter til gjennomføring av folkeavstemming i forbindelse med kommunereformen.

2.2 Sentraladministrasjonen

Sykefraværet i Sentraladministrasjonen tredje kvartal 2016 er på totalt 5,9 %, fordelt med 4,4 % langtidsfravær og 1,5 % korttidsfravær. På arbeidsplasser med relativt få ansatte, slår sykefraværsdager uforholdsmessig høyt ut på fraværsprosenten.

Økonomistatus	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Politiske utvalg	3.956.000,-	2.811.893,49	70,7
Sjefskontor	6.359.340,-	5.794.928,64	91,12
HR/Lønn	8.399.310,-	8.315.087,02	99,0
Forvaltning	15.31.350,-	9.604.361,96	63,9

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

For faggruppe HR/Lønn viser regnskapet stort forbruk til nå i år. Dette skyldes at for eksempel at forsikringspremie for eiendom/ansvar og bil, totalt kr 1 052 217,- ikke er fordelt ut fra dette ansvaret. Kontingenten for bedriftshelsetjeneste er forskuddsbetalt for hele året. Det ligger an til at rammene holdes ved utgangen av året.

For sjefskontoret er det deler av de utgiftsførte ressursene som i forbindelse med regnskapsavslutning skal finansieres med næringsfond. I årets to siste måneder skal sentraladministrasjon finansiere lønn til prosjektleder digitalisering, som ikke er budsjettet.

Innen forvaltning (økonomi/IKT) har det i 2016 vært vakanser. I tillegg er det knyttet utsikkerhet rundt utgifter til lisensutgifter. Videre er det på Sentraladministrasjonen inntektsført noen ubudsjetterte engangsinntekter.

Totalt sett estimeres Sentraladministrasjonen å kunne få en mindreforbruk.

2.3 Næring

Konsesjonskraftsalget påvirkes av fortsatt noe lave kraftpriser. Dog har prisene tatt seg opp noe, sammenlignet med tilsvarende perioden tidligere år og ligger med ca 24-25 øre pr. kWh i gjennomsnittlig månedspris gjennom siste kvartal. Kraftprisene vil i stor grad påvirkes av flere ytre forhold som; nedbør, temperatur, oljepriser og etterspørsel i Europa (som alternativ til kull- og kjernekraft). Det er derfor vanskelig å anslå årsprognose nå.

Når det gjelder utbytte fra Vokks innebærer dette en merinntekt på kr. 150.000,- utfra budsjettert nivå.

Den økonomiske prognosen er vurdert sammen med fellesinntekter og fellesutgifter i kap. 2.24.

2.4 Kirkelige formål

Budsjettansvaret omfatter i all hovedsak overføringer til kirkelig fellesråd, og denne er pr. 3. kvartal på 75 % av årsbudsjettet. Det ligger derfor ikke an til avvik på området.

2.5 Pensjonsformål

Pensjonsformål inkluderer både avregning pensjon og amortisering fjorårets premieavvik og føring av årets premieavvik. De endelige tallstørrelsene blir ikke kjent for kommunen før kommunen mottar endelig aktuaroppgave fra pensjonsleverandøren KLP i slutten av januar 2017. Det kan derfor ikke estimeres avvik på området.

2.6 Dokka barneskole

Skoleåret startet med 4 oppbyggende planleggingsdager for ansatte ved skolen. Blant annet en felles dag med kolleger i Søndre Land der Knut Roald sto for godt faglig påfyll. Klatreløypa på småskoleplassen er akkurat ferdig og åpnes første dag etter høstferien. Alle gleder seg!

Resultater i forhold til styringskort:

Heldigvis er sykefraværet synkende. Fra over 10 % i vinter/vår til totalt 7,7 % så langt i 2016. Det er likevel 3,2 % over tallene fra i fjor. Nasjonale prøver skal gjennomføres i disse dager. Det samme gjelder elevundersøkelsen.

Totalt sykefravær i kvartalet ble 3,2 % fordelt på 0,4 % korttidsfravær og 2,8 % langtidsfravær. Verdien for samme periode i fjor var totalt 3,0 %, hvorav 0,2 % korttidsfravær og 2,8 % langtidsfravær. Det har vært sommerferie, og organisatoriske endringer har virket positivt på utviklingen fra i vår.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	24 662 000	18 364 402	74,46

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Det ser veldig lovende ut med hensyn til økonomien. Endringer i fosterhjemsplasserte så ut til å skape store utfordringer, men tilskudd til tidlig innsats 1.-4.trinn tok av for noe. Det som

uansett sørger for at det ser lovende ut, er meget streng prioritering i bruk av vikarer og dertil stor positiv differanse når det gjelder refusjon sykmeldte. De ansatte har absolutt tatt støytten her.

2.7 Torpa barne- og ungdomsskole

Vi er godt i gang med nytt skoleår. Elevtallet er på 208 elever, en økning med 12 fra i fjor.

Skolen fortsetter det påbegynte utviklingsarbeidet med fokus på grunnleggende ferdigheter (regning), vurdering for læring og organisasjonsutvikling.

TBUS har foretatt en strukturell endring i høst. Det er opprettet plangruppe med ukentlig møte. Gruppas faste medlemmer er 3 teamledere, rådgiver, spesialpedagogisk koordinator, inspektør og rektor. I tillegg kalles ressurslærer, sosialfaglig veileder og SFO-leder inn ved behov. Gruppen brukes aktivt i forhold til utviklingsarbeid og drift på TBUS, på den måten sikrer vi tettere oppfølging for personalet. Så langt er vi fornøyd med dette!

Det har skjedd en positiv oppgradering av uteområdet. FAU har sørget for at skolen har fått en ny og fin lavvo. Denne brukes flittig, til ulike aktiviteter i undervisningen og også til foreldremøter! Ellers er det ny asfalt og nytt lager/leskur, begge deler kjærkomment.

Resultater i forhold til styringskort:

Grunnskolepoeng: Avgangselevne på TBUS våren 2016, hadde svært godt resultat, noe det er grunn til å være stolt av. Klassen hadde et snitt på 42,7. Dette er betydelig over det nasjonale snittet på 41,1.

Sykefravær: TBUS har hatt et sykefravær på 1,5 % i 3.kvartal, derav 0,6 % korttidsfravær og 0,9 % langtidsfravær. Det totale fraværet er lavt, og i tillegg noe lavere enn i samme kvartal i fjor.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	18 575 000	14 099 109	75,90 %

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Som varslet i 1. og 2.kvartal har vi fått flere nye utfordringer i løpet av året (enkeltvedtak). Slik det ser ut nå, vil dette gi et merforbruk på rundt 400 000 kr. Vi jobber kontinuerlig for å gjøre merforbruket så lite som mulig, bl.a. ved beskjeden bruk av vikarer.

2.8 Dokka ungdomsskole

Grei oppstart av nytt skoleår. Positiv start med nytt elevtrinn der det er en del spesialpedagogiske utfordringer utenom det vanlige.

Resultater i forhold til styringskort:

Totalt sykefravær siste kvartal er 2,7 %, noe lavere enn i fjor (8,4 %). Korttidsfraværet er 1,0 % mot 1,9 i fjor og langtidsfraværet er 1,7 % mot 5,6 i fjor.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	13 969 000	9 921 494	71,03

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Dokka ungdomsskole ligger an til et overforbruk i 2016. Reduksjonen i skolenes ramme for budsjettåret er i stor grad forsøkt tatt på DUS, og gjennom reduksjon av andre utgifter enn lønn. Dette medfører sprekk på noen poster. Videre er reduksjonen i budsjett på 600000 fra 2015 til 2016 gjort uten at behovet er mindre og bemanningen er ned mot et minimum der vi dekkes opp av statlige stillinger som er inne i sitt siste år i skoleåret 2016-17. For å søke å oppnå budsjettmessig balanse, kompenseres det med meget restriktiv vikarbruk, der vi setter inn minimalt med vikar for sykemeldinger. Dette vil gi et større pluss i refusjoner på sykmeldte enn budsjettet. Allikevel blir det vanskelig å styre innenfor rammen, selv med restriktiv pengebruk ut budsjettåret.

2.9 Nordre Land læringscenter

Nordre Land læringscenter jobber aktivt for å få bosatte flyktninger i arbeid eller utdanning i løpet av eller etter avsluttet introduksjonsprogram. Det er iverksatt prosjektet for å styrke arbeidsretting av introduksjonsprogrammet.

Resultater i forhold til styringskort:

De fleste målene i styringskortene ligger an til å bli nådd. Målet med størst usikkerhet knyttet til seg omhandler hvor mange deltakere på introduksjonsprogram som ved avsluttet program går over i ordinær utdanning eller i arbeid. For å nå målet arbeides det med opplæringen som deltakerne får, og det samarbeides med NAV, næringslivet og andre kommunale enheter for at deltakere skal få praksis og gjennom dette ha mulighet for kontakt med aktuelle arbeidsplasser. Det er iverksatt et prosjekt «Trappemodellen», for å styrke de med svakeste forutsetninger og kunne arbeidsrette deres opplæring i større grad. Vi ser at dette er positivt og gir flere muligheter. Det er flere introduksjonsdeltakere som har avsluttet programmet i løpet av året som er gått over i videregående opplæring eller arbeid.

Enheten gir opplæringen til alle innen en tre måneders periode og melder opp alle introduksjonsdeltakere til samfunnsfagprøve og norskprøve i tiden de er i program.

Sykefravær: (kvartalets tall med fjorårets tall for samme kvartal i parentes). Kvartalets sykefravær er 6 % totalt (8,3%), hvorav 3,7% (6,2%) er langtidsfravær og 2,3 % (2,1%) er korttidsfravær. Fraværet for dette kvartalet ligger vesentlig lavere sammenlignet med fjoråret, spesielt langtidsfraværet. At langtidsfraværet nå er gått ned grunnes at noen som har vært sykemeldt over lengere periode er i avklaring mot uføretrygd. Korttidssykefravær har årsak i vanlige sykdommer som dukker opp.

Det jobbes med arbeidsmiljø og det skal være lav terskel for å si fra slik at det kan iverksettes tiltak så raskt som mulig.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	120 000,-	-3 844 699	-3203

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Nordre Land kommune har tatt imot 15 flyktninger hittil i år. Fem til vil bli bosatt innen kort tid. 20 av 25 vedtatt plasser er dermed oppfylt for året Det er uvisst hvor mange de siste 5 plassene, da det for tiden ikke er flyktninger klar til bosetting.

I tillegg har kommunen bosatt 8 familiegjenforente av bosatte flyktninger.

Det ble bosatt et stort antall flyktninger de siste årene i tillegg til inneværende år. Dette fører til økte inntekter over noen år. Selv om det er økning i antall bosatte er det bruk av eksisterende ressurser (ansatte) til oppfølging. Enheten ser dermed ut til å gå med et mindreforbruk, men størrelsen på det er uvisst fram mot årsskiftet da det fortsatt er usikkert antall bosettinger dette året, i tillegg til overføringer av tilskudd til samarbeidspartnere som kommer mot slutten av året.

2.10 Skoleskyss

På kapitlet for skoleskyss er det brukt kr. 1.904.021,18 av et budsjett på kr. 3.289.00,-. Dette innebærer en forbruksprosent på 57,89.

Utgiftene styres i stor grad av antall skolebarn med innvilget skoleskyss, enten gjennom ordinære kriterier eller gjennom særskilte politiske vedtak begrunnet i skoleveiproblematikk. Det er for tidlig å si noe om skoleskyss-utgifter for høsthalvåret, og derav for tidlig å estimere årsresultat.

2.11 Torpa barnehage

Resultater i forhold til styringskort:

I etterkant av brukerundersøkelsen har Torpa barnehage v/ samarbeidsutvalget gitt alle foreldre muligheten til å komme med konkrete forslag til tiltak for å sikre måloppnåelse på alle områder. Det har kommet svært få innspill, og det er derfor utfordrende å drive prosessen videre. Samarbeidsutvalget har på bakgrunn av dette valgt å fortsette igangsatte tiltak inntil ny brukerundersøkelse gjennomføres januar 2017.

SYKEFRAVÆR

Korttidsfravær 3.kvartal er 0,9 % og langtidsfravær 3. kvartal er på 9,6 %.

Nærværet i Torpa barnehage har gått ned sammenlignet med 2015. Årsaken til denne endringen er sammensatt. Fraværet skyldes bl a mange gravide ansatte (i en periode: 6 av 30 ansatte), og den noe begrensede muligheten i forhold til tilrettelegging på arbeidsplassen.

ØKONOMISTATUS

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	9 499 000,00	7 361 162,11	75,64

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Enhetsleder vurderer Torpa barnehage sitt forbruk som noe høyt i forhold til økonomisk ramme.

Torpa barnehage har pr 01.08.16 noe økte lønnsutgifter til assistent.

Torpa barnehage avd Lundhaug har pr 3. kvartal kun 12 barn. Den lange åpningstiden krever en bemanning på 3 årsverk til tross for få barn, og det er ikke mulig å utnytte den personalressursen som er tilstede. Konsekvensen er svært høy bemanningstetthet, høye lønnsutgifter og redusert brukerbetaling. Dette vil påvirke det økonomiske resultatet for 2016. Til tross for at Torpa barnehage har klart fokus mht økonomiske prioriteringer vil det for 2016 bli et merforbruk i forhold til økonomisk ramme.

2.12 Dokka barnehage

Barnehageoppstarten har gått greit. Enheten har løpende opptak av nye barn gjennom hele høsten.

Resultater i forhold til styringskort: Enheten har jobbet med brukerundersøkelsen både i personal- og foreldregruppa, via gruppearbeid og drøftings spørsmål. Nå gjenstår det å lage en plan over tiltakene gruppene har kommet fram til, for å fremme kvaliteten på tjenesten.

Vi har så vidt startet med oppfølging av medarbeiderundersøkelsen.

Sykefraværet 3. kvartal er på 11%, hvorav 8,6% er langtidsfravær. Sammenlignet med 3. kvartal 2015 har vi en økning på 3,8%. Økningen ligger i langtidsfraværet.

For perioden 01.01. – 30.09.2016: Totalt 13,8%, mot 10,7% samme periode i 2015. korttidsfraværet har gått ned med 0,3%, mens langtidsfraværet har økt med 3,5%.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	20 169 000	14 502 353,63	71,90

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Rapporten etter 3. kvartal viser at vi holder oss innenfor ramma. Utfordringen er fortsatt det høye sykefraværet, reduksjon i foreldrebetaling og gratis kjernetid.

2.13 Nordsinni barnehage

Barn og foreldre i fokus: Arbeid med «Mitt valg for sosial kompetanse» og god informasjon ut til foreldre på en lukket facebook-gruppe for enheten.

Resultater i forhold til styringskort:

Informasjon og samarbeid godt i gang med facebook-gruppe, alle foresatte og personalet med og dermed rask informasjon ut.

Skolestarterfokus for 14 barn med tidlig innsats i fokus for alle ut fra sitt nivå, vennskap og egenutvikling vektlegges. Personalsamarbeid med tavlemøter, styrket IKT tilgang for pedagoger og bruk av faglig planleggingstid, bør gi kvalitet videre for barna jfr omsorg, lek, danning og læring.

Total fravær i år er 15, 2 %, med langtidsfravær 13,1 % og korttidsfravær på 2,1 %. Dette er omlag som i 2015.

Enhetsens arbeid med sykmeldte: Oppfølging med samtaler og tilrettelegging for fysisk trening, arbeidsplass, vakter og dager i egen enhet, tilrettelagt utprøving egen enhet og for en i annet yrke, og tilgang på ergonomiske virkemidler.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	5 161 000	3 427 605, 91	66 %

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Styrer mot mindreforbruk, nødvendig innkjøp av to bærbare pc til pedagogisk personalet og projektor er gjort og sees an fra fond IKT, ellers gjøres kun nødvendig innkjøp for kvalitet i drift og aktiviteter i pedagogisk opplegg. Ulikt samarbeid viktig for god ressursutnyttelse.

2.14 Generell barnehage- og skoleadministrasjon

Budsjettansvaret har tilsynelatende noe merforbruk. Dette skyldes utgiftsføring av gjennomførte kurs (kompetanseløftet) innen skolene, som ved regnskapsavslutningen skal finansieres med avsatte fondsmidler til formålet. Totalt sett er det derfor ventet at ansvaret vil holde årsbudsjettet.

2.15 Kulturskole

Kulturskolen har hatt en bra start på høstsemesteret, og det meste har gått som planlagt. Vi har begynt å arbeide etter de nye lokale læreplanene vi lagde i vår, og er allerede i gang med nye utviklingsprosjekter, bl.a. «fordypningsprogram for musikkelever» og «korps i skolen».

Resultater i forhold til styringskort: Til tross for at vi allerede har redusert antall årsverk noe i forbindelse med OU-prosessen så har antall elever økt med 8 % fra i fjor. Det skyldes stor søkning til dansegruppene våre denne høsten. Målene i styringskortet er for det meste nådd.

Sykefraværet i 3. kvartal i fjor var på totalt 11,8 %. På arbeidsplasser med relativt få ansatte, slår sykefraværsdager uforholdsmessig høyt ut på fraværsprosenten.

Sykefraværet 3. kvartal i år er på 2 %, og det er kun korttidsfravær.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	2 529 000	1 788 667	70,7 %

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Kulturskolen har behov for å kjøpe mobile barrer til «klassisk ballett» og instrumenter til «korps i skolen» som vi ønsker å starte opp med i Torpa høsten 2017. Totalt sett vil enheten gå i økonomisk balanse.

2.16 NAV/sosialtjenesten

Prosjektet «Nordre Land-modellen/Trappemodellen» er iverksatt. Det skal over noe tid bidra til at flere bruker er i aktivitet, færre mottar passive ytelser og flere med overgang til ordinært arbeid. En ser nå at mye bra arbeid er i gang, men systemarbeidet og effekter av dette prosjektet lar vente på seg. Prosjektet bør videreføres i 2017 for å se mulige resultat.

Resultater i forhold til styringskort:

Brukerperspektivet	Mål-16	Pr. 30/9	2015	2014	2013

Andel personer med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid	48 %	49%	55 %	Ny	-
Andel arbeidssøkere med overgang til arbeid	65 %	63%	72 %	Ny	-
Andel virksomheter som har fått arbeidsmarkedsbistand fra NAV	20 %	28%	26,2 %	Ny	-
Antall formidlinger (pr måned)	5	1,0	1	Ny	-
Andel med nedsatt arbeidsevne 20-29 år med spesielt tilpasset innsatsbehov med godkjent aktivitetsplan	90 %	82%	75 %	Ny	-
Andel som har mottatt økonomisk sosialhjelp (av innb. 18-66 år)	0,7%	0,8	4,6%	3,9	3,5
Andel som er langtidsmottakere(6 mnd eller mer) med økonomisk sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold	0,3%	0,1	23%	29	24
Andel unge (18-24 år) som har mottatt økonomisk sosialhjelp	1,2%	1,4	31,5%	23,1	26,8
Andel mottakere av økonomisk sosialhjelp med forsørgerplikt for barn under 18 år i husholdningen	4%	0	10,8%	11,5	12,3
Antall deltakere i kvalifiseringsprogram (personer)	8	5	6	9	6
Andel av søknader om økonomisk sosialhjelp som er behandlet innen 14 dager	90 %	oK	90 %	Ny	-

For personer med nedsatt arbeidsevne og personer som er arbeidssøkere ser en at overgang til arbeid er nært opp til måltall. Det er god kontakt med arbeidslivet og kontorets bistand for å skaffe arbeidstaker er godt over måltall. Det er tett kontakt med unge med nedsatt arbeidsevne, men her bør det jobbes enda bedre for å etablere aktivitetsplaner. Det vises også til regjeringens signaler om enda sterkere prioritering av unge under 30 år.

Andelen som får økonomisk sosialhjelp er høyere enn målsetting, men det er færre som får sosialhjelp som hovedinntektskilde. En ser videre at unge under 30 år er mottakere av ca

40% av all utbetalt sosialhjelp hittil i år. Også bosatte flyktninger tar en relativt stor del av sosialhjelpsutgiftene. Positivt også at det er ingen som får sosialhjelp som har forsørgerplikt for barn.

Fra 1/1-17 vil det ut fra statlige signaler blir aktivitetsplikt for personer under 30 som mottar økonomisk sosialhjelp. Oppstart av «Trappaprojektet» er godt i gang og det vil kunne tilpasses det nye aktivitetspliktkravet. Kontoret må ha enda mer fokusere på bistand til unge brukere – både de som søker om økonomisk sosialhjelp – men også for brukere som er på statlige ytelser bl.a. AAP.

Sykefraværet i kontoret er fortsatt lavt eller «fraværende» både på kommunal og statlig side.

Økonomi:

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Sum alle områder	8 283 000	6 623 750	79,97
Herav: Økonomisk sosialhjelp	3 366 040	2 684 319	79,7
- økonomisk sosialhjelp generelt	3 036 040	2 445 690	80,6
- økonomisk sosialhjelp flyktninger	330 000	238 629	72,3

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Kontorets budsjetttramme til lønn og kontordrift holder jfr at en del utgifter finansieres ved bruk av prosjekttilskudd, samt at NAV-leders lønn medfinansieres av NAV stat (refusjon).

Ytelsesbudsjett/-regnskap (sosialhjelp) viser – som tidligere signalisert – ett forventet merforbruk. Forbruk ved utløp av 3. kvartal fremskrevet tilsier en merutgift på ca kr. 230 000. En ser at til bosatte flyktninger vil sosialhjelpsutgiftene bli i overkant av 300 000 kr.

2.17 Familie og helse

Familie og Helse er en sammensatt enhet bestående av tjenestene psykisk helse, helsestasjon, ppt, barnevern, Fagertun bofellesskap for mindreårige flyktninger, legestasjoner, fysio/ergo/ambulerende vaktmestere. I tillegg er kommunepsykolog, logoped og friskliv knyttet til enheten.

Kommentarer:

- Barnevernet: I kommunestyresak 40/16, fikk barnevernet tilført 1,5 mill for å styrke tiltaksbudsjettet, samt 500` for å styrke administrasjonsbudsjettet. Dette er ikke pt tilstrekkelig for å få en tjeneste i balanse. Det kan bli ytterligere økning på adm utgifter på barnevern. Dette er under avklaring.
- Legetjenesten: har et merforbruk på 1,1 mill. dette pga lønnsmidler til turnuslege ikke ble overført i systemet under budsjettarbeidet, samt 216`i avregning for 2015.

Resultater i forhold til styringskort:

Mål jf styringskort er i hovedsak nådd innen de fleste av tjenestene innen Familie og helse. Med unntak av barnevern der det nå jobbes med å få en oversikt i tjenesten, samt forholde seg til de frister som er satt, eks andel barn med utarbeidet plan.

Sykefravær:

1 halvår	Totalt for enheten	Langtidsfravær	Korttidsfravær
2015	10,4	7,4	1,2
2016 (pr 30.09)	7,8	5,1	0,7

Økonomi

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%	Prognose	Årsavvik i kr
Økonomistatus	43 418'	43 199'	99	44 522'	1,1

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Totalt sett for enheten så viser prognose pr 30.09 et merforbruk på ca 1,1 mill.

Merforbruk skyldes i hovedsak:

-Legetjenesten: merforbruk på 1,1 mill. Pga lønn til turnusleger ikke ble overført fra lønnsystemet til budsjettssystemet i budsjettprosessen, samt avregning for legetjenesten for 2015 på 216` totalt.

-Barnevern: merforbruk på tiltak på 1,3 mill. (hensyntatt tilførsel av 1,5 mill til å styrke tiltaksbudsjettet med). Merforbruk på adm på 2,3 mill (hensyntatt tilførsel av 0,5 mill for å styrke adm budsjett)

Mindreforbruk- reduksjoner som bidrar til å redusere merforbruket:

-Helsestasjon: generelt mindreforbruk, samt reduksjon på 50% stilling fra 1/8-16.

-Psykisk helse: generelt mindreforbruk, samt reduksjon på 100% stilling fra 1/6-16.

-Ppt: mindreforbruk pga sykmeldte, og mindre innleie.

Ellers et lite mindreforbruk på flere av tjenestene.

2.18 Tilrettelagte tjenester

Enheten har i denne perioden arbeidet aktivt med delprosjektet Heltidskultur, med flere forslag til turnus med langvakter på helg. Ansatte, tillitsvalgte og ledere har sammen kommet frem til løsninger slik at fra 1 oktober starter første bolig med utprøving av 12 timers vakter på helg. Et spennende prosjekt, og enheten er stolt av at vi nå er i gang.

Resultater i forhold til styringskort:

I prosjektet Helsefagarbeider har mange ansatte nå startet løpet for å ta fagprøve som helsefagarbeider. Noen vil være klare til å gå opp til fagprøve raskt, mens andre må bruke lengre tid, men andelen faglærte vil med dette øke.

Den positive utviklingen i sykefraværet fortsetter i 3. kvartal med totalt 5,2 % fravær. Statistikken viser 1,7 % korttidsfravær og 3,5 % langtidsfravær, tilnærmet samme resultat for samme periode i 2015, med 2,7 % og 2,8 %. Forskjellen fra 2015 er at sykefraværet nå har holdt seg stabilt lavt i en lengre periode. Ledelse med god og tett oppfølging av ansatte, med fokus på «Hva kan du utføre av oppgaver til tross for...» har bidratt til endring. Målet er gradert sykemelding der det er mulig. Erfaringsmessig vil fraværet øke igjen i 4. kvartal men enheten ligger nå utrolig tett ved å klare måle i forhold til sykefravær.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	40 428 000	35 449 048	87,68

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Opphør av tjeneste og endringer i vedtak vil gi reduserte inntekter i refusjon ressurskrevende tjenester. Omdisponering av personell og minus innleie på grunn av opphør av tjeneste har redusert kostnader tilnærmet tilsvarende. Et av forslagene i statsbudsjettet for 2017 er å øke innslagspunktet for ressurskrevende tjenester med 50 000 kroner utover lønnsveksten i 2016, til 1 157 000 kroner. Denne endringen vil, om det blir vedtatt, få tilbakevirkende kraft for kommunene, i og med at den påvirker vårt refusjonskrav for 2016, utbetalt i 2017. Enhetens prognose for økonomisk resultat blir, inklusiv disse endringene et

merforbruk på 500 000,-, hvor det må tas et forbehold rundt usikkerheten i refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester.

2.19 Omsorg og Rehabilitering

Enheten har fått resultatene fra brukerundersøkelsen som viser gjennomgående gode resultater for sykehjemmet og hjemmetjenesten.

OR har økning i sykefraværet i 3 kvartal. Enheten vil følge med på utviklingen i sykefraværstallene, og vurdere fortløpende hvilke tiltak som bør/ kan iverksettes.

Resultater i forhold til styringskort:

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	94030000	75485540	80,28

Regnskapet viser et merforbruk på ca kr 6,5 millioner per 30.09.16. Enheten mangler refusjon for sykepenger/ fødselspenger, prosjektmidler, brukerbetaling og refusjon for ressurskrevende bruker. Til sammen utgjør dette ca kr 4,55 millioner.

På grunn av periodiseringen av faste tillegg/ helligdagstillegg er det et merforbruk på ca kr 500000 per 30.09.16 i regnskapet. Denne budsjettposten vil i løpet av året være i balanse.

Lønnsoppgjøret er ikke fordelt på enhetene, og for OR sin del utgjør dette ca kr 850000.

Enheten har i tillegg iverksatt innsparingstiltak på kr 750 000 fra 01.07.2016.

Enheten er blitt påført ekstra utgifter på ca 1 million kr i forbindelse med innleie av vikar sykehjemslege og periodisering variabel lønn som det ikke ble tatt høyde for i budsjettet for 2016. Henviser til rapport fra 1. kvartal og halvårsrapporten. I tillegg fikk enheten et innsparingstiltak på kr 1,5 million knyttet opp mot lavere sykefravær i 2016. Enheten hadde et historisk lavt sykefravær i 2015, og enheten har ikke klart å redusere sykefraværet ytterligere i 2016. Sykefraværet har økt med 2,8 % sammenlignet med 3. kvartal 2015. Det betyr at enheten har fått en tilleggs utfordring på ca kr 2,5 million som vi i liten/ mindre grad har kunnet forutse. Enheten er avhengig av et lavt sykefravær i siste kvartal, samtidig som enheten må lykkes med iverksatt innsparingstiltak for å oppnå økonomisk balanse. Med forbehold om de endringer som kan skje i driften i løpet av høsten vil enheten estimere per 30.09.16 at enheten kan oppnå økonomisk balanse i henhold til budsjettet for 2016.

Andre resultater i forhold til styringskort

Avviksmeldinger

Trenden med færre avviksmeldinger knyttet opp mot medisiner og vold/ trusler som ble rapportert 1 kvartal og ½ årsrapporten har fortsatt i 3 kvartal. Det er nedgang i antall avviksmeldinger på samtlige områder.

Brukerundersøkelse

OR har gjennomført en brukerundersøkelse i mai/ juni. Resultatene fra undersøkelse ble klare i august/ september.

Totalt har 177 brukere svart på brukerundersøkelsen. Fordelingen av brukere som har svart er ca 53% av brukerne på Landmo og ca 49 % brukerne i hjemmetjenesten.

Resultatene er gjennomgående gode for OR. Enheten er likt eller over på samtlige måleparametere når vi sammenligner oss med landsgjennomsnittet. Denne typen brukerundersøkelser har på landsbasis høye score på brukertilfredshet.

Enhetene vil bruke resultatene i forbedringsarbeidet som gjøres på hver enkelt avdeling. Brukerne har vært flinke til gi kommentarer som kan benyttes i den interne utviklingsarbeidet i avdelingene.

Sykefravær

Enheten har i 3. kvartal et sykefravær på 11,2%, der langtidsfraværet utgjør 7,8% og korttidsfraværet 3,4%. Dette er økning fra ½ årsrapporten der sykefraværet var på 10,2%. Det er korttidsfraværet som har hatt en økning i 3 kvartal.

Sammenlignet med sykefraværet 3 kvartal 2015 som var 8,4% er sykefraværet 2,8 % høyere per 30.09.2016.

Fraværet er i all hovedsak knyttet opp mot forhold som ikke er jobbrelaterte.

Enheten har hatt fokus på sykefraværet og oppfølging av sykemeldte. Tiltak har blitt iverksatt i de avdelinger som har hatt det høyeste fraværet.

2.20 Samhandlingsreformen

Det er til nå i år betalt for 6 «overliggerdøgn» på sykehus. Dette, sammen med Nordre Land kommunes andel av den regionale Samhandlingsreform-satsingen, er for 2016 finansiert med godskrivning/avregning av medfinansiering for 2013.

2.21 Teknisk drift og eiendom

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	38.317.000	16.946.771	44,23
Ansvar 44 Teknisk Drift	43.737.000	29.053.327	66,41
Utgifter	57.106.000	42.267.539	74,02
Inntekter	- 13.369.000	- 13.216.484	98,86
Ansvar 45 Vann og Renovasjon	-5.420.000	- 12.106.557	223,37
Utgifter	22.998.000	15.668.324	68,13
Inntekter	- 28.418.000	- 27.774.881	97,74

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

1. Økonomistatus ser for 3.dje kvartal og året 2016 ser meget bra ut
2. Totalt for året 2016 ser det ut til at vi vil komme i land uten overskridelser, når en ser eksklusive strømutgiftene.
3. Som vi tidligere har varslet så kommer vi til å overskride forbruk på strøm på ca. 700`. Vi forventer at vi klarer å hente inn dette innenfor eget budsjett.
4. Innsparingen som Teknisk drift og eiendom ble pålagt i kommunestyresak 40/16 er hensyntatt i prognosen.

Sykefraværet for 3. kvartal er til sammen 3,5 %, fordelt på 2,0 % langtidsfravær og 1,5 % korttidsfravær. Dette er enda lavere enn etter 2. kvartal hvor sykefraværet var på 4,0 %. Sykefraværet etter 3. kvartal d.å. er nesten halvert sett i forhold til 3. kvartal 2015. TDE er svært tilfreds med utviklingen av enhetens sykefravær.

2.22 Kultur

Det har i årets tre første kvartaler vært normalt høy aktivitet på alle kulturenhetens tiltak.

Resultater i forhold til styringskort:

Det er gjennomført medarbeiderundersøkelse våren 2016 med tilfredsstillende resultat og oppslutning. Brukerundersøkelsene som ble gjennomført helt på slutten av 2015 viser at publikum er godt fornøyd med tjenestene enheten produserer. Målene for 2016 virker derfor realistiske, og det er så langt ingen ting som tyder på at enhetens mål for 2016 ikke vil bli nådd.

Kulturenheten har hatt et sykefravær på 0,1 % 3. kvartal 2016. Korttidsfraværet var på 0,1%, mens langtidsfraværet var på 0%. Det er ikke iverksatt spesielle tiltak for å begrense fraværet, men enheten har fokus på godt arbeidsmiljø.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus	7.775.000	5.422.320	69,74

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Det er i utgangspunktet normal drift på alle områder, og selv om det er noe usikkerhet knyttet til noen av tiltakene, er pr. 10. oktober 2016 sannsynlig at enheten skal kunne holde seg innenfor budsjett, året sett under ett.

2.23 Plan og næring

Status på diverse prosjekter:

- Kommunedelplan Synnfjell Syd sluttbehandles i oktober. Det er avholdt forhåndskonferanse for oppstart på reguleringsarbeidet.
- Kommunedelplan Synnfjell Øst vedtatt lagt ut til 1. gangs høring
- Områdereguleringsplan for Elverom forventet 2 gangs høring evt sluttbehandling i november.
- Matrikkelforberdingsprosjekt pågår.
- Vegadresseringsprosjekt – de fleste vegnavn er vedtatt. Skilt er satt opp i høst. Dette vil slutføres våren 2017 da de resterende vegnavnene avklares. Nye adresser tildeles fortløpende.
- Områdetakst skogbruk – tilbudskonkurranse gjennomført. Prosjektstart høsten 2016

Resultater i forhold til styringskort:

Saksbehandlingstid oppmåling :

- Stor pågang av saker i 2016. Det leies hjelp til gjennomføring av oppmålingsoppdrag og saksbehandlingstiden forventes å være innenfor fristene.

Saksbehandlingstid byggesak :

- Stor saksmengde i 2016 gjør det vanskelig å holde saksbehandlingsfrister.

Kontroller av spredt avløp :

- Det er gjennomført mange kontroller av spredte avløpsanlegg i 2016 – flere enn målene i styringskortet

Korttidsfravær 1,5%, langtidsfravær 3,9%

Få ansatte gjør at noen sykdomstilfeller gjør store utslag. Sett over tid er sykefraværet på enheten svært lavt.

	Budsjett	Regnskap	Forbruks%
Økonomistatus pr 4/10-2016	<u>5 324 000</u>	<u>3 570 278</u>	67,06

Enhetsleders kommentarer om økonomistatus:

Enhetsens budsjett vil holde. Det vil bli et underforbruk på grunn av stor saksmengde og høy gebyringang. Det er også gjennomført nedskjæringer i bemanningen som gjør at enheten bør gå med et pluss.

2.24 Fellesinntekter og fellesutgifter

Pr. 3. kvartal ligger skatteinngangen an til en merinntekt på ca. kr. 6,1 mill. Dette skyldes at den lokale skatteinngangen ser ut til å fortsette å ligge over skatteinngangen for landet. Veksten i Nordre Land ser foreløpig stipulert til 7,84 %, mens for landet er det anslått en skatteøkning på 6,4 %.

Etter at statsbudsjettet er presentert, er det også presentert nye skattetall, både på lokalt og nasjonalt nivå. Skatteinngangen for Nordre Land kommune ser pr. 1 .november ut til å kunne bli nær kr. 140 mill. eller en økning på 7,7 % fra 2015-nivået. Nye skatteanslag for nasjonen

indikerer at den nasjonale skatteinngangen øker med ca kr. 3,1 mrd utover tidligere kommunisert nivå, eller en økning fra 6,4 % (forrige oppgitte nivå) til 8,7 % økning fra 2015-nivået. Dette vil isolert sett for samlet skatte- og rammeoverføringsinntekter kunne estimeres til en merinntekt for 2016 på kr. 3,441 mill.

Rentenivået er fortsatt lavt, og flere av kommunens innlån har nå en rente på under 1,9 %. Med et fortsatt lavt rentenivå gjennom hele året, og uten inngåelse av evt. rentebindinger vil renteutgiftene kunne bli inntil 1,3 mill lavere enn budsjettet. Når det gjelder renteinntekter, har kommunen i dag en veldig gunstig rente gjennom hovedbankavtalen. Denne avtalen gikk ut i juni 2016, men er forlenget ut 2016 i påvente av anbudsrunder.

Etter at eiendomsskatten er skrevet ut for begge terminer ligger det an til en merinntekt på dette området på ca. 0,7 mill. Det vil imidlertid kunne være nødvendig med en korrigerende inntekt, på ca 210.000,- i slutten av året.

Salg av konsesjonskraft har gitt lavere inntekter enn budsjettet frem til nå. Etter utgangen av kvartalet, har spot-prisen steget vesentlig, og ser ut til å ligge på et høyere prisnivå for årets 3 siste måneder, sammenlignet med budsjett for 2016. Likevel vil det være større sjanser for mindreinntekt enn merinntekt på området.

Totalt sett er det fortsatt en stor usikkerhet rundt konsekvensene av strømpris og inntekter av konsesjonskraften til at det kan gis et sikkert bilde av fellesinntekter og fellesutgifter samlet. Likevel ser det ut til at samlet skatt/rammetilskudd og renter/avdrag vil kunne gi en merinntekt/mindreutgift for 2016 på nær kr. 2,0 mill.

3. Investeringer

Det blir ikke rapportert på investeringer i denne rapporten. Det henvises derfor til re-budsjetteringssaken, som vil bli fremmet for politisk behandling i november.

NORDRE LAND
KOMMUNE